

מי שנשרו בגדיו במים

1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמו עמוד ב

משנה. נותנין תבשיל לתוך הבור בשביל שיהא שמור, ואת המים היפים ברעים בשביל שיצננו, ואת הצונן בחמה בשביל שיחמו. מי שנשרו כליו בדרך במים - מהלך בהן ואינו חושש. הגיע לחצר החיצונה - שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם.

2. רמב"ם הלכות שבת פרק כב

הלכה כ

מי שרחץ במים מסתפג באלונטיתו ומביאה בידו ואין חוששין שמא יסחוט, וכן מי שנשרו כליו במים מהלך בהן ואין חוששין שמא יסחוט, ואסור לו לשטחן ואפילו בתוך ביתו גזירה שמא יאמר הרואה הרי זה כבס כסותו בשבת ושטחה ליבשה, ק וכל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור.

3. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמו עמוד ב

תנו רבנן: מסתפג אדם באלונטית, ומניחה בחלון. ולא ימסרנה לאולייירין, מפני שחשודים על אותו דבר. רבי שמעון אומר: מסתפג באלונטית אחת, ומביאה בידו לתוך ביתו. אמר ליה אביי לרב יוסף: הלכתא מאי? אמר ליה: הא רבי שמעון, הא רבי, הא שמואל, הא רבי יוחנן. רבי שמעון - הא דאמרן. רבי - דתניא, אמר רבי: כשהיינו למדין תורה אצל רבי שמעון בתקוע היינו מעלין שמן ואלונטית מחצר לגג, ומגג לקרפף, עד שהיינו מגיעין אצל מעין שהיינו רוחצין בו. שמואל - דאמר רב יהודה אמר שמואל: מסתפג אדם באלונטית, ומביאה בידו לתוך ביתו. רבי יוחנן - דאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: הלכה, מסתפג אדם באלונטית ומביאה בידו לתוך ביתו. ומי אמר רבי יוחנן הכי? והאמר רבי יוחנן: הלכה, כסתם משנה. ותנן: ונסתפג אפילו בעשר אלונטיות - לא יביאם בידו! ההוא כבן חכינאי מתני לה.

4. מרדכי מסכת שבת פרק חבית רמז תמא – רמז תמב

[שם] מסתפג אדם בעשר אלונטיות ולא יביאם בידו רבינו אליעזר ממיץ אומר למדנו ממשנה זו דכל דבר השרוי במים אסור לטלטלו גזירה שמא יסחוט והוא שיש אותו דבר השרוי דבר (שאין) (*שמקפיד) [*שאדם מקפיד] על מימיו. . . .

5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שא

סעיף מו

* בגדים (קסח) השרוים במים, (קסט) אסור לנגבם (קע) נז סמוך לאש. הגה: (קעא) נח ואסור לטלטלם שמא יבא לידי סחיטה, והוא (קעב) שמקפיד על מימיו (מרדכי פרק חבית). ואסור לילך בשבת במקום שיוכל להחליק וליפול במים, שמא ישרו כליו ויבא לידי סחיטה.

6. מגן אברהם סימן שא

נח (פמ"ג) (מחה"ש) ואסור לטלטלם - ז"ל המרדכי מסתפג אדם בעשר אלונטיות ולא יביאם בידו מזה המשנה למדנו דכל דבר השרוי במי' אסור לטלטלו וכו' עכ"ל וצ"ע דהא קי"ל דאין הלכה כאותה משנה וכמ"ש סמ"ח וצ"ל כמ"ש הר"ן דשאני רחיצה וסיפוג דא"א לעמוד בלא רחיצה וסיפוג כדאיתא פרק כירה עכ"ל משמע דמ"מ עשרה בני אדם מותרין לטלטל דמדכרי אהדדי דבזה לא אדחי הא מתני', ולכאורה משמע דבזמן הזה דאפשר בלא רחיצה אסור להסתפג ומיהו י"ל כיון דלא גזרו חכמים שרי וכמ"ש ססי' י"ג בב"י ומ"מ טוב להסתפג בדבר שאין מקפיד על מימיו:

7. משנה ברורה סימן שא

(קסב) הולך בהם וכו' - שלא אסרו על האדם הבגדים שלובש אותן [רב] ואפילו אם נשרו כליו לבד הוא לובשן מתחלה ומהלך בהם ומסתבר [רג] דהיינו דוקא אם אין לו בגדים אחרים:

8. שער הציון סימן שא

(רג) דאי לאו הכי, הלא מבואר לקמן בהג"ה דבגדים השרויים במים אסור לטלטלם, ומהמשנה עצמה אין ראייה להקל, דמיירי נמי כשהוא בדרך ואין לו אחרים ללבוש, אי נמי, דמיירי כשכבר לבוש בהן, כדמשמע פשוטות הלשון, דאי לאו הכי הוי ליה לומר לובשם ואינו חושש:

9. מגן אברהם סימן שא

נו (פמ"ג) (מחה"ש) סמוך לאש - משום מלבן או משום מבשל כמו אונין של פשתן [שם] וא"כ אפ"י בשרייה מועטת אסור ומיהו במקום שאין היס"ב ליכא משום בישול וכמ"ש סי' שי"ח סי"ד ובמקו' שאין בישול אין ליבון דאל"כ בחמה נמי ליתסר משום ליבון אלא ע"כ כמ"ש:

10. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמו עמוד ב

מי שנשרו וכו'. אמר רב יהודה אמר רב: כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין - אפילו בחדרי חדרים אסור. תנן: שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם! - תנאי היא; דתנאי: שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם, רבי אלעזר ורבי שמעון אוסרין.

11. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף יב עמוד א

ישב לו קוץ בפני עבודת כוכבים - לא ישחה ויטלנה, מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים, ואם אינו נראה - מותר. נתפזרו לו מעותיו בפני עבודת כוכבים - לא ישחה ויטלם, מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים, ואם אינו נראה - מותר. מעיין המושך לפני עבודת כוכבים - לא ישחה וישתה, מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים, ואם אינו נראה - מותר. פרצופות המקלחין מים לכרכין - לא יניח פיו על פיהם וישתה, מפני שנראה כמנשק לעבודת כוכבים; כיוצא בו לא יניח פיו על סילון וישתה, מפני הסכנה. מאי אינו נראה? אילימא דלא מתחזי, והאמר רב יהודה אמר רב: כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין, אפילו בחדרי חדרים אסור! אלא אימא: אם אינו נראה כמשתחוה לעבודת כוכבים - מותר.

12. תוספות מסכת שבת דף סה עמוד א

אמר רב כל מקום שאסרו חכמים כו' - י"מ דאין הלכה כרב מדתני בחולין (דף מא.) אין שוחטין לתוך גומא ברשות הרבים שלא יחקה האפיקורסים ובחצר מותר ומיהו אין זה ראייה דבחצר מותר דאף הרואה אותו אומר לנקר חצרו הוא צריך אבל בעלמא שאם יראה אדם הרואה יחשדנו אפילו בחדרי חדרים אסור.

13. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף ס עמוד א

תניא, נחום איש גליא אומר: צינור שעלו בו קשקשין, ממעכן ברגלו בצנעא בשבת ואינו חושש. מאי טעמא? מתקן כלאחר יד הוא, ובמקום פסידא לא גזרו בה רבנן. אמר רב יוסף: הלכה כנחום איש גליא.

14. תוספות מסכת כתובות דף ס עמוד א

ממעכן ברגלו בצנעא בשבת - והא דאמר כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפ"י בחדרי חדרים אסור היינו דוקא באיסור מלאכה דאורייתא כמו שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם (שבת דף סה.) שאם יראו יסברו שכבסן בשבת

אבל הכא לא יראו אלא מלאכה כלאחר יד דהויא דרבנן ולא גזרי רבנן לאסור בחדרי חדרים [וע"ע תוס' מ"ק ח: ד"ה ומנסרין].

15. הר"ן על הרי"ף מסכת ביצה דף ה עמוד א

. . . אלא מההיא דתניא התם [דף ח ב] ועושין לו ארון מנסרים המנסרין מעיו"ט רשב"ג אומר אף מביא נסרים ומנסרין בצינעה בתוך ביתו הוא דאיכא למידק עליה מאי מהני לן צינעה וחלקו ואמרו דכשחושדין אותו בדבר שאלו עשאו עבד איסורא בהכי אמר דאפילו בחדרי חדרים אסור כהולכת סולם ונפלו כליו למים אבל היכא שחושדין אותו שסוברין שהוא עושה איסור ואינו עושה אותו בכי ה"ג בצנעה שרי והיינו ההיא דארון וההיא דצנור שעלו בו קשקשין שכיון שהדבר מותר אלא שהרואים טועים וחושבים שהוא אסור דוקא במקום רואים הוא דאסור אבל שלא במקום רואין שרי כיון שאין חושדין אותו בדבר שהוא אסור אלא בדבר שהן סוברין שהוא אסור ואיני אומר כן אלא הנהו לא שייכי בדרב כלל דרב ה"ק דכל דבר שהוא מותר גמור וחכמים אסרוהו מפני מראית העין בלבד אין לחלק בו בין רה"ר לרה"י שאם אתה מתיר לו ברה"י אף הוא יעשה כן ברה"ר כיון שהדבר מותר ויאמר אין כאן רואים וכן נמי יש להם לחכמים לחוש שמא יראהו אדם ברה"י ולאסור לגמרי אבל ההיא דארון וצינור ודכוותיהו לא שייכי בדרב כלל דאדרבא מצד עצמם אסורין הן ומפני הצורך והדוחק התירום דארון מלאכה גמורה היא וצינור נמי הא אמרינן עלה בפרק אף על פי (דף ס א) דמתקן כלאחר יד הוא אלא דבמקום פסידא לא גזור רבנן הלכך כיון דאסירי לא רצו חכמים להתירן אלא בצינעה וליכא למימר נמי שלא יתירום כלל דאי אפשר בלאו הכי וליכא למיחש נמי שמתוך הצינעה יבא לידי פרהסי' שכיון שהדבר אסור בעצמו ישמע לך משא"כ בדבר שהוא מותר בעצמו וא"נ אמרת דאיכא למיחש אי אפשר בלא"ה:

16. תלמוד בבלי מסכת שבת דף סד עמוד ב – דף סה עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב: כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין - אפילו בחדרי חדרים אסור. תנן: ולא בזוג אף על פי שפקוק, ותניא אידך: פוקק לה זוג בצוארה ומטייל עמה בחצר! - תנאי היא, דתניא: שוטחן בחמה, אבל לא כנגד העם, רבי אליעזר ורבי שמעון אוסרין.

17. ביאור הלכה סימן שא סעיף מה

* בחדרי חדרים - ועיין במ"ב במש"כ בשם התוספות והרא"ש ודברי התוס' הם בפרק אף על פי דף סמ"ך ד"ה ממעכן ואף דלאו מילתא דפסיקא הוא דהר"ן בפ"ק דיו"ט תירץ תירוץ אחר על קושית התוספות וגם מהסוגיא דשבת ס"ה משמע דרב כ"ל בכל מילי וכמו שכתב המ"א בעצמו מ"מ נראה דיש לסמוך ע"ז לדינא משום דיש כמה פוסקים [הר"ן גאון ורז"ה וספר התרומה] דלא ס"ל כלל הא דרב ונהי דבעיקר דינא דרב אין לסמוך עליהם דהרי"ף והרמב"ם והרא"ש והסמ"ג והר"ן כולם פסקו כוותיה דרב וכמו שכתב הב"י עכ"פ באיסור דרבנן יש לצרף לזה דעת המקילין הנ"ל שלא לאסור מפני מראית העין כ"א נגד העם ולא בחצרו:

18. שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז

סעיף ג

הגה: ו ח [ונהגו לעשות (י) חלב משקדים [ז] ומניחים בה בשר עוף, ז) הואיל ואינו רק מדרבנן. אבל בשר בהמה, יש להניח אצל החלב שקדים, משום מראית העין, <ד> כמו שנתבאר לעיל סימן ס"ו לענין דם.